

357

Na osnovu člana 31. stav (2) Zakona o eksproprijaciji ("Službene novine Federacije BiH" br. 70/07, 36/10, 25/12 i 34/16), u vezi sa članom 19. stav (3) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a povodom Zahtjeva korisnika eksproprijacije - Kantonalna direkcija za ceste ZDK putem Kantonalnog pravobranilaštva ZDK Zenica, broj: U-3/20 od 22.08.2023. godine, za predaju u posjed nekretnina prije isplate naknade za nekretnine potpuno eksproprijisane Rješenjem Službe za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina Grada Zenica, broj: 04-27-7081/21-21 od 22.08.2022. godine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 28. sjednici održanoj 27.02.2024. godine, donosi

RJEŠENJE

1. Dozvoljava se korisniku eksproprijacije ulazak u posjed nekretnina prije isplate naknade za nekretnine potpuno eksproprijisane Rješenjem Službe za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina Grada Zenica, broj: 04-27-7081/21-21 od 22.08.2022. godine, i to na parceli označenoj kao:

- k.č.n.p. 510/2 (nastala od k.č.n.p. 510) zv. "Okučnica", po kulturi oranica/njiva 2. klase, u površini od 88 m², upisana u p.l.br. 179 k.o. Raspotočje na ime Čuturić Bogdana Dragutin sa 1/1 dijela, kojoj po starom premjeru odgovara k.č.s.p. 580/15 (nastala od 580/1), istog naziva, kulture, klase i površine, upisana u zk.ul.br. 1060 k.o. Raspotočje kao zemljišnoknjižno vlasništvo Čuturić Josip sin Dragutina sa 1/2 dijela i dr., a stvarno vlasništvo Čuturić Josipa sin Dragutina sa 1/2 dijela i Čuturić Željka sin Dragutina sa 1/2 dijela.

2. Prije predaje u posjed eksproprijisanih nekretnina, Služba za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina Grada Zenica osigurat će sve dokaze koji su potrebni za određivanje naknade za potpuno eksproprijisane nekretnine.

3. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 03-27-973-10/2023

27. februara/veljače 2024. godine
SarajevoPremijer
Nermin Nikšić, s. r.

- k.č. n.p. 480/2 (nastala od k.č.n.p. 480) zv. "Njiva", po kulturi oranica 1. klase, u površini od 64 m², upisana u p.l. br. 656 k.o. Raspotočje na ime Zrakić Spomenke kći Milorada sa 1/1 dijela, kojoj po starom premjeru odgovara parcela k.č. s.p. 570/5 (nastala od 570/2), istog naziva, kulture, klase i površine, upisana u zk. ul. br. 588 k.o. Raspotočje kao zemljišnoknjižno vlasništvo, državna svojina sa pravom korištenja u korist Milanović (Mate) Štefice sa 1/5 dijela i dr., a stvarno vlasništvo Subašić Šemsudina sina Muje iz Viteza sa 1/1 dijela.
2. Prije predaje u posjed eksproprijisanih nekretnina, Služba za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina Grada Zenica osigurat će sve dokaze koji su potrebni za određivanje naknade za potpuno eksproprijisane nekretnine.
3. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 03-27-973-11/2023

27. februara/veljače 2024. godine
SarajevoPremijer
Nermin Nikšić, s. r.**FEDERALNO MINISTARSTVO PROMETA I KOMUNIKACIJA****359**

Na osnovu člana 70. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i člana 57. stav 2. Zakona o unutrašnjoj i pomorskoj plovidbi ("Službene novine Federacije BiH", broj 73/05), federalna ministrica prometa i komunikacija donosi

RJEŠENJE**O UTVRĐIVANJU VISINE NAKNADE ZA POLAGANJE ISPITA ZA UPRAVLJAČA ČAMCA****I**

Visina naknade koju plaćaju kandidati za polaganje ispita za upravljača čamca utvrđuje se u iznosu od 130,00 KM za državljane Bosne i Hercegovine a za strane državljane u iznosu od 200,00 KM po jednom kandidatu na Račun javnih prihoda Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine otvoren kod UNION BANKA broj 1020500000106698 sa oznakom vrste prihoda 722591 - Naknada za polaganje stručnih ispita.

II

Naknada se uplaćuje na ime troškova polaganja ispita za upravljača čamca u koje je uključena i naknada troškova članova komisije za polaganje ispita.

III

Visina naknade iz tačke I ovoga Rješenja utvrđuje se za 2024. godinu.

IV

Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 05-23-23-405/24

13. februara/veljače 2024. godine
MostarMinistrica
Andrijana Katić, s. r.

(SI-341/24-F)

USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**360**

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti člana 2. stav (1) tačka d) za I, II, III i IV građevinsku zonu i tač. d) i f) za V i VI građevinsku zonu, te st. (2) i (3) Odluke

358

Na osnovu člana 31. stav (2) Zakona o eksproprijaciji ("Službene novine Federacije BiH", br. 70/07, 36/10, 25/12 i 34/16), u vezi sa članom 19. stav (3) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a povodom Zahtjeva korisnika eksproprijacije - Kantonalna direkcija za ceste ZDK putem Kantonalnog pravobranilaštva ZDK Zenica, broj: U-3/20 od 22.08.2023. godine, za predaju u posjed nekretnina prije isplate naknade za nekretnine potpuno eksproprijisane Rješenjem Službe za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina Grada Zenica, broj: 04-27-7081/21-11 od 29.12.2023. godine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 28. sjednici održanoj 27.02.2024. godine, donosi

RJEŠENJE

1. Dozvoljava se korisniku eksproprijacije ulazak u posjed nekretnina prije isplate naknade za nekretnine potpuno eksproprijisane Rješenjem Službe za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina Grada Zenica, broj: 04-27-7081/21-11 od 29.12.2023. godine, i to na parceli označenoj kao:

o visini naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Opština Konjic, na osnovu člana IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održanoj dana 13.2.2024. godine, donio je

PRESUDU

Utvrđuje se da odredbe člana 2. stav (1) tačka d) za I, II, III i IV građevinsku zonu i tač. d) i f) za V i VI građevinsku zonu Odluke o visini naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Opština Konjic ("Službeni glasnik Opštine Konjic", broj: 2/15), nisu u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Konjic".

Obrazloženje

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) koristeći ovlaštenja iz člana IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 23.6.2023. godine zahtjev za ocjenu ustavnosti odredaba člana 2. stav (1) tačka d) za I, II, III i IV građevinsku zonu i tač. d) i f) za V i VI građevinsku zonu, te st. (2) i (3) Odluke o visini naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Opština Konjic (u daljem tekstu: osporene odredbe Odluke), koju je donijelo Opštinsko vijeće Opštine Konjic, sada Gradsko vijeće Grada Konjic (u daljem tekstu: donosilac Odluke).

2. Stranke u postupku

Na osnovu člana 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br.: 6/95 i 37/03), stranke u ovom ustavno-sudskom postupku su: podnosilac zahtjeva i donosilac Odluke.

3. Bitni navodi zahtjeva

Podnosilac zahtjeva navodi, da se Odlukom o visini naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Opština Konjic (u daljem tekstu: Odluka), utvrđuje visina i način naplate naknade za ustupanje javnih površina, izgrađenog, neizgrađenog i ostalog građevinskog zemljišta uz javne ceste kojim upravlja Grad Konjic, radi postavljanja instalacija i pripadajućih nadzemnih objekata sa instalacijama (u daljem tekstu: naknada). Smatra da je Odluka, u dijelu člana 2. stav (1) tačka d) za I, II, III i IV građevinsku zonu i tač. d) i f) za V i VI građevinsku zonu, kao i član 2. stav (2) u suprotnosti sa odredbama člana II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojim je propisano da sva lica na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uživaju pravo na jednakost pred zakonom. Smatra da i osporena odredba člana 2. stav (3) Odluke nije u skladu sa Amandmanom VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine koji propisuje da je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, s obzirom da je navedenom osporenim odredbom donosilac Odluke prekoračio nadležnosti propisujući kao obaveznika plaćanja naknade vlasnika instalacija, što ima karakter poreza na imovinu, za koji je nadležna isključivo Federacija Bosne i Hercegovine.

Navodi da iz člana 2. stav 1. Odluke proizilazi da jedinica lokalne samouprave različito postupaju prema privrednim subjektima, odnosno izdvaja pojedine privredne subjekte i za njih utvrđuje drugačiji postupak kod utvrđivanja obaveze plaćanja ove naknade. Spornom odredbom Odluke izdvajaju se isključivo vlasnici postavljenih nadzemnih dalekovoda koji su obavezni platiti predmetnu naknadu i to za zauzete površine zaštitnom zonom dalekovoda po m², dok ostali subjekti također za linijske

instalacije, plaćaju naknadu po metru dužnom (m¹). Navedeno predstavlja diskriminatorno postupanje prema onim privrednim subjektima koji se bave djelatnošću prijenosa i distribucije električne energije i koji izgradnjom objekata za prijenos, distribuciju i snabdijevanje električnom energijom još i doprinose uređenju građevinskog zemljišta. Takođe, navodi da je članom 2. stav 1. Odluke propisano da se visina naknade utvrđuje u godišnjem iznosu i to prema građevinskim zonama, sa različito iskazanim obračunskim jedinicama, zavisno o vrsti djelatnosti, koja se obavlja preko određenih instalacija. Iz navedene odredbe jasno proizilazi diskriminacija u obračunu naknade prema vrsti djelatnosti, jer je nelogično da se za nadzemni dalekovod propisuje osnovica po metru kvadratnom zauzetim zaštitnim koridorom dalekovoda iako je taj nadzemni dalekovod objekat linijskog tipa, postavljen u zračnom prostoru te de facto ne zauzima nikakvu površinu mjerljivu kvadratnim metrima, posebno u smislu "korištenja" te površine u bilo kojem pogledu.

Mišljenja je da je članom 2. stav 2. Odluke nejednakost pred zakonom još više produbljena na način da je propisan različit obračun naknade, pa se tako za nadzemne telekomunikacijske, kablovske i elektroenergetske vodove od 110 kV obračun vrši po dužnom metru, dok se za one od 110 kV i više, obračun vrši prema metru kvadratnom m². Na takav način je Grad Konjic, primjera radi, godinama naplaćivao naknade kompaniji "Elektroprenos - Elektroprijenos BiH" a.d. Banja Luka, koja ima monopol na prijenos električne energije, na način da joj je za ukupnu dužinu dalekovoda od 6332,35 m različitog naponskog nivoa od 110 kV-400 kV obračunavao naknadu u godišnjem iznosu od 58.143,73 KM. Navedeno je dovelo da toga da se za vizuelno isti dalekovod naponskog nivoa od 35 kV i 110 kV za istu dužinu, obračunava značajno različita naknada, jer su različiti osnovi za obračun.

Pored toga ističe da je Odluka donesena na osnovu člana 8. i člana 13. stav 3. tačka 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09; u daljem tekstu: Zakon o principima lokalne samouprave) i člana 13. Zakona o cestama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br.: 12/10, 16/10 i 66/13; u daljem tekstu: Zakon o cestama). Smatra da su navedene odredbe isključivo osnov za namete koji se plaćaju u jednokratnom iznosu, a koji su prihod lokalne samouprave, kao što su renta i naknada za uređenje građevinskog zemljišta, a to se ne može dovesti u vezu sa propisivanjem naknade na mjesečnim ili godišnjim nivoima vlasniku nadzemnih instalacija. Ovakve naknade su de facto izvan nadležnosti same jedinice lokalne samouprave, jer imaju jasan karakter poreza na imovinu vlasnika te imovine (nadzemnih instalacija), a takva nadležnost je Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine propisana kao isključiva nadležnost Federacije Bosne i Hercegovine.

Naime, u članu 36. istog Zakona, je jasno propisano da jedinice lokalne samouprave u zakonom propisanim okvirima donose propise o naknadama i taksama, kao i provedbene propise o oporezivanju. Iz navedenog proizilazi da jedinice lokalne samouprave donose propise o naknadama i taksama za čije donošenje je ovlaštena odgovarajućim federalnim, te kantonalnim zakonom, što se prvenstveno odnosi na utvrđivanje stopa za takse i naknade, u okvirima koji su propisani zakonom. Shodno navedenom, mišljenja je da je donosilac Odluke prekoračio zakonska ovlaštenja prilikom donošenja osporenih odredbi Odluke, te postupio suprotno članu 36. Zakona o principima lokalne samouprave, kao i suprotno Amandmanu VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Posebno ističe da "Elektroprenos - Elektroprijenos BiH" a.d. Banja Luka, kao nosilac državnog monopola za prijenos električne energije, obavlja djelatnost od neizmjernog značaja za funkcionisanje elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine, i da je kao vlasnik elektromreže postavljene preko šumskog zemljišta, poljo-

privrednog zemljišta i građevinskog zemljišta prilikom izgradnje objekata za prijenos električne energije platio sve naknade za korištenje zemljišta (stvarna služnost vodova) vlasnicima zemljišta za postavljanje visokonaponskih dalekovoda. "Elektroprenos - Elektroprijenos BiH" a.d. Banja Luka nije vlasnik zemljišta niti je korisnik zemljišta (izuzev stubnih mjesta koje zauzimaju beznačajnu površinu u odnosu na cijelu naknadu), a za postavljenu mrežu vlasnicima zemljišta je naknadu platio prije izgradnje, jer su riješeni imovinsko-pravni odnosi jedan od uslova za dobijanje građevinske dozvole.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom se utvrđuje da osporene odredbe Odluke nisu u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je dana 18.7.2023. godine, u skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao donosioca osporene Odluke, da kao druga strana u postupku u datom roku, dostavi odgovor na zahtjev za ocjenu ustavnosti.

U dostavljenom odgovoru, donosilac Odluke navodi da pravno lice "Elektroprenos - Elektroprijenos BiH" a.d. Banja Luka postavljanjem kablova dovodi do situacije da Grad Konjic prilikom izrade prostorno planske dokumentacije ne može vršiti planiranje i gradnju u građevinskim zonama bez saglasnosti navedenog pravnog lica. Prijedlog za rješavanje ovog pitanja može biti u postavljanju podzemnih instalacija. Međutim, navodi da podnosilac zahtjeva i ne razmišlja o modernizaciji već, drži dalekovod iznad grada Konjica koji nije nikako u upotrebi (Pomol – Zlatar). Ističe da sam podnosilac zahtjeva pravi diskriminaciju na način da smatra da on jedini treba da ima prihode od podzemnih i nadzemnih instalacija za korištenje zemljišta uz cestu, te se poziva na Uredbu o mjerilima za obračun naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na autocestama i brzim cestama u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH", broj: 87/10; u daljem tekstu: Uredba).

U daljem predlaže da Sud odbije predmetni zahtjev za ocjenu ustavnosti kao neosnovan.

5. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član II. A 2. (1) c)

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebno:

- (1) Sva lica na teritoriji Federacije uživaju prava na:
 - c) jednakost pred zakonom;

Član III. 1. c)

U isključivoj su nadležnosti Federacije:

- c) donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije,

Član IV.C.3.10.(2) d)

- (2) Ustavni sud:

- d) na zahtjev premijera, ili kantona, utvrđuje da li neki predloženi ili usvojeni propis koje je donijelo neko tijelo kantonalne, gradske ili opštinske vlasti u skladu sa ovim ustavom.

B. Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", br.: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22)

Član 13. stav 1. tač. b) i c)

Učešće jedinica lokalne samouprave u ostalim javnim prihodima

Pored udjela u raspodjeli prihoda iz člana 6. ovog Zakona, jedinicama lokalne samouprave pripadaju i drugi javni prihodi kako slijedi:

- b) 100% od naknada po osnovu korištenja i uređenja zemljišta;
- c) naknade i takse u skladu sa propisima jedinica lokalne samouprave;

C. Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09)

Član 36.

U zakonom propisanim okvirima, jedinice lokalne samouprave donose propise o naknadama i taksama, kao i provedbene propise o oporezivanju.

Član 37. stav 1. tačka a) alineje 1. i 2.

Jedinicama lokalne samouprave pripadaju prihodi:

- a) vlastiti prihodi:
 - porezi za koje jedinice lokalne samouprave samostalno određuju stopu u skladu sa zakonom,
 - lokalne takse i naknade čije iznose utvrđuje vijeće u skladu sa zakonom.

D.Odluka o visini naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Opština Konjic

("Službeni glasnik Opštine Konjic", broj: 2/15)

Član 1.

Ovom Odlukom utvrđuje se visina i način naplate naknade za ustupanje javnih površina, izgrađenog, neizgrađenog i ostalog građevinskog zemljišta i zemljišta uz javne ceste kojima upravlja Opština Konjic, radi postavljenih instalacija i pripadajućih nadzemnih objekata na instalacijama.

Instalacijama u smislu ove Odluke smatraju se infrastrukturne mreže elektroenergetske, telekomunikacijske, kablovske, vodovodne, kanalizacijske, vrelovodne, toplovodne i druge infrastrukturne mreže prema propisima o katastru instalacija i pripadajućim objektima tim mrežama.

Član 2. – osporene odredbe

- (1) Visina naknade za ustupanje javnih površina, izgrađenog, neizgrađenog i ostalog građevinskog zemljišta i zemljišta uz javne ceste kojima upravlja Opština Konjic, utvrđuje se u godišnjem iznosu, i to, prema građevinskim zonama utvrđenim u Odluci o uslovima i načinu dodjele građevinskog zemljišta br. Odluke 03-05-12-1613/03, od 9.9.2023. godine ("Službeni glasnik Opštine Konjic", broj: 4/03).

Za I, II, III i IV građevinsku zonu:

- a) Za podzemne i nadzemne telekomunikacijske, kablovske i elektroenergetske vodove 1,50 KM/m², a za njihove pripadajuće objekte 1,50 KM m², do uknjižbe u katastar podzemnih instalacija nakon čega će im se naplaćivati 1,00 KM/m²;
- b) Za cjevovode do 200 mm promjera, 2,00 KM/ m²;
- c) Za cjevovode većeg promjera od 200 mm, 13,00 KM/ m²;
- d) Za nadzemne dalekovode 0,50 KM/m² zauzete površine zaštitnom zonom dalekovoda.

Za V i VI građevinsku zonu:

- a) Za podzemne i nadzemne telekomunikacijske, kablovske i elektroenergetske vodove 0,20 KM/m², a za njihove pripadajuće objekte 0,20 KM m²;
- b) Za cjevovode do 200 mm promjera, 1,40 KM/ m²;
- c) Za cjevovode većeg promjera od 200 mm, 9,00 KM/ m²;

- d) Za nadzemne dalekovode 0,30 KM/m² zauzete površine zaštitnom zonom dalekovoda.
 - e) Za cjevovode većeg promjera od 200 mm, 9,00 KM/m²;
 - f) Za nadzemne dalekovode 0,30 KM/m² zauzete površine zaštitnom zonom dalekovoda.
- (2) Za nadzemne telekomunikacijske, kablovske, i elektroenergetske vodove do 110kV obračun se vrši po dužnom metru (m), a od 110kV i više obračun se vrši po metru kvadratnom (m²) zaštitnog pojasa za pojedinu jačinu dalekovoda.
- (3) Obaveznik plaćanja naknade iz člana 1. ove odluke je vlasnik instalacija.

6. Sudska praksa Ustavnog suda Federacije

Presuda Ustavnog suda Federacije broj: U-13/20 od 13.10.2021. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 97/21), broj: U-17/20 od 13.10.2021. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 92/21), broj: U-34/21 od 30.3.2022. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 32/22) i dr.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Nakon analize navoda iz zahtjeva, odgovora na zahtjev, osporenih odredbi Odluke i s time povezanog relevantnog prava, uspostavljene ustavnosudske prakse i stajališta ovog suda, utvrđeno je sljedeće:

Podnosilac zahtjeva je u skladu sa članom IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, lice ovlašteno za podnošenje ovog zahtjeva za ocjenu ustavnosti.

Iz osporenih odredbi Odluke, na što i podnosilac zahtjeva ukazuje, proizilazi periodična obaveza plaćanja naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Grad Konjic, a koja se odnosi i na pravna lica koja vrše tačno određenu djelatnost (distribucija i snabdijevanje električnom energijom, korištenjem nadzemnih instalacija (dalekovoda) u svrhu prijenosa električne energije), u konkretnom slučaju na "Elektroprenos - Elektroprijenos BiH" a.d. Banja Luka. Takva pravna lica obavljaju djelatnost od javnog interesa, čije vršenje iziskuje korištenje složene tehničke infrastrukturne opreme, uređaja i instalacija na odgovarajući način razmještenih u prostoru, pa je u tom pogledu podložno tehničkim, ali i pravnim standardima, te obavezi plaćanja posebnih naknada utvrđenih propisima na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine. Očigledno da se radi o djelatnosti čije obavljanje iziskuje razmještanje ogromnog broja uređaja i instalacija u prostoru, pri čemu su svi uvezani u jedinstven sistem. Takav sistem nadilazi granice jedinica lokalne samouprave i iziskuje pravnu regulaciju sa najvišeg nivoa, u ovom slučaju državnog i entitetskog. Da bi taj sistem bio u stanju kontinuirano ostvarivati svoju funkciju u skladu sa strogim zahtjevima propisanim domaćim i međunarodnim pravnim i tehničkim standardima, on mora biti iznad, odnosno izvan partikularne pravne regulacije na nivou jedinica lokalne samouprave, izuzev onih propisa koji se neposredno odnose na pribavljanje dozvole za građenje elektroenergetskih objekata, odnosno postavljanje nadzemnih i podzemnih instalacija na lokalnom zemljištu.

Ustavni sud Federacije upućuje na tačku 5. obrazloženja Presude broj: U-17/20 od 13.10.2021. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 92/21) koja se odnosi na preciziranje stava Suda u vezi sa predmetima ove vrste.

Amandmanom VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno članom III. 1. tačka c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine u isključivoj su nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije. Na osnovu navedenih ustavnih ovlaštenja Federacija Bosne i Hercegovine je donijela Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine kojim

se uređuje pripadnost javnih prihoda koji su ustanovljeni zakonima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine. Ovim zakonom pripadnost svih javnih prihoda je podijeljena između Federacije Bosne i Hercegovine, kantona i jedinica lokalne samouprave (član 6. Zakona). Članom 13. Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine je propisano da jedinicama lokalne samouprave između ostalog pripadaju prihodi od korištenja i uređenja zemljišta, kao i naknade i takse u skladu sa propisima jedinica lokalne samouprave. Prema Zakonu o principima lokalne samouprave jedinicama lokalne samouprave pripadaju lokalne takse i naknade čije iznose utvrđuje opštinsko/gradsko vijeće u skladu sa zakonom.

Dakle, u skladu sa odredbama Zakona o principima lokalne samouprave i Zakona o pripadnosti javnih prihoda, donosilac osporenog akta je nadležan da donese propis kojim se uređuje režim naplaćivanja naknada i taksi na području Grada Konjic. Međutim, to mu ne daje za pravo da postupa na način da propisuje naknade bez ikakvih ograničenja, posebno u situacijama kada su posebnim zakonima i propisima, propisane naknade, kao što je to slučaj kod privrednih subjekata koji se bave snabdijevanjem i prijenosom električne energije, odnosno kada se radi o kompanijama koje su od posebnog društvenog interesa. Tome u prilogu ide i odredba člana 37. stav 1. tačka a) alineje 1. i 2. Zakona o principima lokalne samouprave u kojem je propisano da jedinicama lokalne samouprave pripadaju vlastiti prihodi i to porezi za koje jedinice lokalne samouprave samostalno određuju stopu u skladu sa zakonom i lokalne takse i naknade čije iznose utvrđuje vijeće u skladu sa zakonom. Dakle, propisivanje vrste i visine taksi i naknada od strane jedinica lokalne samouprave, mora biti u skladu sa zakonom koji je donesen na državnom ili federalnom nivou. U svakom slučaju ne bi se smjelo uvoditi plaćanje poreza, taksa ili naknada za korištenje sredstava za rad i to posebno onih sredstava za rad pomoću kojih se vrše djelatnosti koje građanima obezbjeđuju elementarne uslove za civilizovan život. Upravo je to slučaj kada su u pitanju privredni subjekti koji obavljaju djelatnost od javnog interesa i značaja bez kojih normalan život ne može funkcionisati, a to su djelatnosti iz oblasti snabdijevanja energijom (električna energija, plin, voda, grijanje i sl.), telekomunikacije, kablovska televizija i bežični internet, te PTT usluge, sa podzemnim i nadzemnim instalacijama iz ovih oblasti.

Stoga, uvođenje predmetne naknade je eventualno u domenu provođenja fiskalne politike, u ovom slučaju i elektroenergetske politike za koju je isključivo nadležna Federacija Bosne i Hercegovine. Propisana osporena naknada gubi karakter jednokratne naknade koju subjekti plaćaju državnim organima za pružanje određene protuusluge i poprima karakter parafiskalnog nameta koji je usmjeren samo na privredne subjekte koji vrše određenu djelatnost, u konkretnom slučaju prijenos električne energije putem elektroenergetskih objekata - dalekovoda.

Upravo sljedom naprijed izloženog, u ovom segmentu, jedinice lokalne samouprave morale bi da uspostave sistem naplate naknada i taksi koji neće biti proizvoljan i bez ikakvih ograničenja, niti će se pretvoriti u "parafiskalni" namet.

Ustavni sud Federacije je u pogledu odredbe člana 2. st. (2) i (3) Odluke utvrdio, da su u pitanju odredbe koja se ne odnose isključivo na pravna lica koja vrše djelatnost prijenosa i distribucije električne energije, već se odnose na širi krug subjekata, zbog čega, krećući se u okvirima postavljenog zahtjeva, o njihovoj ustavnosti nije odlučivao.

Iz svega navedenog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je u sastavu: Aleksandra Martinović, predsjednica Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Mirko Milićević, prof. dr. Edin Muminović,

Branimir Orašanin, dr. sc. Kata Senjak, Ajša Softić i mr. sc. Alen Taletović, sudije Suda.

Predsjednica
Ustavnog suda
Federacije Bosne i Hercegovine
Aleksandra Martinović, s. r.

Broj U-25/23
13. februara 2024. godine
Sarajevo

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti članka 2. stavak (1) točka d) za I, II, III i IV građevinsku zonu i toč. d) i f) za V i VI građevinsku zonu, te st. (2) i (3) Odluke o visini naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Općina Konjic, na temelju članka IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održanoj dana 13.2.2024. godine, donio je

PRESUDU

Utvrđuje se da odredbe članka 2. stavak (1) točka d) za I, II, III i IV građevinsku zonu i toč. d) i f) za V i VI građevinsku zonu Odluke o visini naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Općina Konjic ("Službeni glasnik Općine Konjic", broj: 2/15), nisu u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Grada Konjic".

Obrazloženje

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) koristeći ovlasti iz članka IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 23.6.2023. godine zahtjev za ocjenu ustavnosti odredaba članka 2. stavak (1) točka d) za I, II, III i IV građevinsku zonu i toč. d) i f) za V i VI građevinsku zonu, te st. (2) i (3) Odluke o visini naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Općina Konjic (u daljnjem tekstu: osporene odredbe Odluke), koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Konjic, sada Gradsko vijeće Grada Konjic (u daljnjem tekstu: donositelj Odluke).

2. Stranke u postupku

Na temelju članka 39. stavak 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br.: 6/95 i 37/03), stranke u ovom ustavnosudbenom postupku su: podnositelj zahtjeva i donositelj Odluke.

3. Bitni navodi zahtjeva

Podnositelj zahtjeva navodi, da se Odlukom o visini naknade za ustupanje zemljišta uz javne ceste, javne površine, građevinskog i ostalog zemljišta kojim upravlja Općina Konjic (u daljnjem tekstu: Odluka), utvrđuje visina i način naplate naknade za ustupanje javnih površina, izgrađenog, neizgrađenog i ostalog građevinskog zemljišta uz javne ceste kojim upravlja Grad Konjic, radi postavljanja instalacija i pripadajućih nadzemnih objekata sa instalacijama (u daljnjem tekstu: naknada). Smatra da je Odluka, u dijelu članka 2. stavak (1) točka d) za I, II, III i IV građevinsku zonu i toč. d) i f) za V i VI građevinsku zonu, kao i članak 2. stavak (2) u suprotnosti s odredbama članka II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojom je propisano da sve osobe na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uživaju pravo na jednakost pred zakonom. Smatra da i osporena odredba članka 2. stavak (3) Odluke nije sukladna s Amandmanom VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine koji propisuje da je u isključivoj

nadležnosti Federacije donošenje propisa o financijama i financijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, s obzirom da je navedenom osporenim odredbom donositelj Odluke prekoračio nadležnosti propisujući kao obveznika plaćanja naknade vlasnika instalacija, što ima karakter poreza na imovinu, za koji je nadležna isključivo Federacija Bosne i Hercegovine.

Navodi da iz članka 2. stavak 1. Odluke proizilazi da jedinica lokalne samouprave različito postupaju prema gospodarskim subjektima, odnosno izdvaja pojedine gospodarske subjekte i za njih utvrđuje drugačiji postupak kod utvrđivanja obveze plaćanja ove naknade. Spornom odredbom Odluke izdvajaju se isključivo vlasnici postavljenih nadzemnih dalekovoda koji su obvezni platiti predmetnu naknadu i to za zauzete površine zaštitnom zonom dalekovoda po m², dok ostali subjekti također za linijske instalacije, plaćaju naknadu po metru dužnom (m1). Navedeno predstavlja diskriminatorno postupanje prema onim gospodarskim subjektima koji se bave djelatnošću prijenosa i distribucije električne energije i koji izgradnjom objekata za prijenos, distribuciju i snabdijevanje električnom energijom još i doprinose uređenju građevinskog zemljišta. Također, navodi da je člankom 2. stavak 1. Odluke propisano da se visina naknade utvrđuje u godišnjem iznosu i to prema građevinskim zonama, s različito iskazanim obračunskim jedinicama, ovisno o vrsti djelatnosti, koja se obavlja preko određenih instalacija. Iz navedene odredbe jasno proizilazi diskriminacija u obračunu naknade prema vrsti djelatnosti, jer je nelogično da se za nadzemni dalekovod propisuje osnovica po metru kvadratnom zauzetim zaštitnim koridorom dalekovoda iako je taj nadzemni dalekovod objekt linijskog tipa, postavljen u zračnom prostoru te de facto ne zauzima nikakvu površinu mjerljivu kvadratnim metrima, posebno u smislu "korištenja" te površine u bilo kojem pogledu.

Mišljenja je da je člankom 2. stavak 2. Odluke nejednakost pred zakonom još više produbljena na način da je propisan različit obračun naknade, pa se tako za nadzemne telekomunikacijske, kablovske i elektroenergetske vodove od 110 kV obračun vrši po dužnom metru, dok se za one od 110 kV i više, obračun vrši prema metru kvadratnom m². Na takav način je Grad Konjic, primjera radi, godinama naplaćivao naknade kompaniji "Elektroprenos - Elektroprijenos BiH" a.d. Banja Luka, koja ima monopol na prijenos električne energije, na način da joj je za ukupnu dužinu dalekovoda od 6332,35 m različitog naponskog nivoa od 110 kV-400 kV obračunavao naknadu u godišnjem iznosu od 58.143,73 KM. Navedeno je dovelo da toga da se za vizualno isti dalekovod naponskog nivoa od 35 kV i 110 kV za istu dužinu, obračunava značajno različita naknada, jer su različiti osnovi za obračun.

Pored toga ističe da je Odluka donesena na temelju članka 8. i članka 13. stavak 3. točka 8. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09; u daljnjem tekstu: Zakon o načelima lokalne samouprave) i članka 13. Zakona o cestama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br.: 12/10, 16/10 i 66/13; u daljnjem tekstu: Zakon o cestama). Smatra da su navedene odredbe isključivo osnov za namete koji se plaćaju u jednokratnom iznosu, a koji su prihod lokalne samouprave, kao što su renta i naknada za uređenje građevinskog zemljišta, a to se ne može dovesti u svezu s propisivanjem naknade na mjesečnim ili godišnjim razinama vlasniku nadzemnih instalacija. Ovakve naknade su de facto izvan nadležnosti same jedinice lokalne samouprave, jer imaju jasan karakter poreza na imovinu vlasnika te imovine (nadzemnih instalacija), a takva nadležnost je Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine propisana kao isključiva nadležnost Federacije Bosne i Hercegovine.

Naime, u članku 36. istog Zakona, je jasno propisano da jedinice lokalne samouprave u zakonom propisanim okvirima donose propise o naknadama i pristojbama, kao i provedbene